

Pesta 23 aprilu. (5 maiu.)

Va esí dominec'a. | Redact. : strad'a arborelui verde nr. 40.

Nr. 17.

Anulu VIII, — 1872.

Protulu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Sê fimu óre noi Romanii pessimisti?!

In dominec'a lui Toma necredinciosulu, va fi dóra chiar binevenita ocaasiunca sê vorbimu câte-va cuvinte despre pessimismulu la noi Romanii.

S'a facutu deja datina, séu dóra mai bine moda, a vorbí in cercuri private si in adunâri publice si in diuaristica cu unu felu de desperatiune si neincredere, despre puterea nós-tra de viétia natiunala, despre vítoriulu nostru.

Pessimismulu s'a incubatu si la noi.

Ma, dorere, trebuie sê-lu audímu chiar si de pe buzele unoru barbati, cari la noi trecu de mari conducatori natiunali.

E bine, ne amenintia dara unu reu.

Câ ci ce este pessimismulu?

Neincredere in fortiele nós-tre, desperatiune fatia cu actiunile ce trebuie sê indeplinim, capitulatiune inainte de a incepe lupt'a gloriósa.

Pessimismulu dara nici odata nu produce vr'o fapta stralucita, elu ucide forti'a singuraticiloru individi, si nici odata nu ilustréza istori'a natiuniloru cu pagine frumóse si innaltiatórie de renume.

Vediendu dara propagandu-se la noi acés-ta sementi'a mortala a tuturoru fapteloru mari si frumóse, este detorf'a fia-carui Romanu ade-veratu, a combate la rondulu seu acés-ta gangrena din cele mai periculóse.

Dar avemu noi cauza, sê fimu pessimisti?

Pessimismulu numai acolo are locu, unde nu se póte aretá nici unu resultatu de progresu, si speranti'a a apusu pentru totu-de-una de a poté asceptá in vítoriu imbunatatírea si coregerea defecteloru si lipseloru din trecutu.

Déca aruncâmu o privire a supra stârii actuale a natiunii nós-tre, si déca o esaminâmu din tóte puncturile de vedere, — esperiâmu cu dorere, câ stadiulu in care ne aflâmu este destulu de deplorabilu.

Dar este óre acés-t'a cauza de ajunsu, ca sê desperâmu?

Nu se póte la noi observá nici unu progresu? Séu chiar din contra: vedemu manifestandu-se vr'unu regresu?

Nici decátu!

Ori câtu de reu stâmu noi pe tóte terenurile de inaintare, fatia cu celelalte natiuni aventate, in cultura si civilisatiune: totu-si asemelandu starea nós-tra de acuma cu aceea de acuma-su diece séu dóue-dieci de ani, trebuie sê recunóscemu cu adanca multiamire interna, câ noi amu facutu progresu.

Si déca vomu mai considerá pedecile, cu cari avuramu a ne luptá intru esoperarea acestui resultatu; déca vomu studiá impregiurâriile nós-tre abnormalale, in cari avuramu a ne miscá; si in fine déca vomu cunóscu pe deplinu neajunsulu

mijlóceloru nóstre de cultura: vomu fi siliti sê admirâmu acestu resultatu de progresu...

Si considerandu apoi tóte aceste, nu vomu mai dubitá unu momentu in poterea de viétiá a natiunii nóstre, ci din contra vomu recunósce, cá ea are unu vítoriu frumosu.

In natura nu esiste saltu, ci tóte au sê prospereze treptatu, dupa etern'a lege a firei, trecêndu prin anumite sfere de desvoltare si in florire.

Asié este ast'a si in viéti'a natiuniloru. Nici un'a nu s'a innaltiatu de odata din pulvere la tronulu perfectiunii; nici un'a nu s'a nascutu de odata mare, culta si admirata: ci tóte au trecutu prin desvoltârile, strafarmârile si fazele necesarie, pana ce au ajunsu la culmea unde adi le vedemu stralucindu.

Nici Rom'a nu s'a facutu intr'o dí, ma si Domnedieu a creatu lumea in siepte díle.

Sê nu voimu dara nici noi Romanii a calcá legile naturei; sê nu voimu, ca indata la inceputu sê si ajungemu la culme; ci sê conlucrâmu cu perseverantia la desvoltarea treptata si naturala!

Si mai pe susu de tóte: sê nũ ne cuprinda siovairea chiar in mijloculu lupteloru nóstre, sê nu ne dâmu invinsi desperatiunii, sê nu fimu pessimisti!

Pessimismulu e consiliariulu celu mai reu, care nici odata n'a produsu vr'o fapta mare, ci din contra totu-de-una a amortítu ori ce vointia si zelu de activitate.

Pessimismulu e celu mai mare pericolu pentru noi Romanii.

Sê nu-i dâmu dara locu in internulu nostru; sê-lu alungâmu de acolo, de cumva deja s'a incuibatu; si sê nu ascultâmu de vócea lui — conducatória.

Cei ce nici insii-si n'au credintia in tari'a de viétiá a nóstra; cei ce in internulu loru si ei professéza pessimismulu celu mai desastrostu in privinti'a vítorifului nostru: aceia sê nu mai voiesca a conduce si pe altii, cá-ci aru comite pecatu.

Taria de credintia in vítorifulu nostru. Éta principalulu motoru, care ne indémna a perseverá cu constantia in mijloculu celoru mai critice situatiuni; care ni inspira poteri nóue d'a poté continuá activitatea nóstra; si care ni usioréza suferintiele — prin surisulu unui vítoriu de toti doritu.

La lucru dara, frati Romani, in tóte partile! Fia-care dintre noi sê nisuiésca a ocupá cu demnitate terenulu seu; fia-care sê lucre, multu pucinu, câtu si cum póte, in sfer'a sa de

activitate; fia-care sê contribue cáte ce-va la marea opera natiunala!

Si astu-felu lucrandu toti, sê fimu convinsi de resultatulu ce toti lu-dorimu!

Nici unu Romanu sê nu fia dara pessimistu!

Iosifu Vulcanu.

Suferinti'a.

o! nu-ti ajunge ce-amu suferitu!
Vrei suferinti'a eternu sê-mi fia,
Sê n'amu dí, óra de veselía
Si sê versu lacrimi necontenitu?

Candu venatoriulu latiulu si-a 'ntinsu,
Din sboru se lasa o paserica
Si, pe candu canta fara de frica,
Elu trage latiulu si ea... s'a prinsu!

Asié odata, veselu si eu
Cantam in pace, in fericire;
N'avem dorintie, n'avem gandire,
Iubiam parintii si Domnedieu.

De candu amoru-ti inse m'a 'nvinsu,
Traiescu ca mierl'a in colivia,
In inchisórea ce-ti place tie
Si a mea pace de totu s'a stinsu.

Si tu d'acésta te ingamfezi!
Domnesci ca tigrulu prad'a ranita,
Ca sioimulu ageru stanc'a 'negrita,
Si de câtu chinuri nu vrei sê vedi!

Co-am facutu óre? Ce ti-am gresítu?
Sê ffi scurtarea díleloru mele,
Sê strahatu campuri munti si valcele?
Pentru ce óre? Cá-ci te-am iubitú?

Déca e crima alu meu amoru,
Atunci, acusa Domnedieirea
Câ mi-a datu ochii, mi-a datu simtírea,
Si tie chipulu incantatoriu.

Tu pentru mine esti Domnedieu...
Templu in sufletu am ziditu tie,
Si imne sacre de poesía
Ti-scotu adese din pieptulu meu.

Totulu in tine am concentratu:
Pace, sperantia si fericire,

Si alu meu sufletu plinu de iubire,
Numai d'amoru-ti s'a inspiratu.

Vrei sê uitu ôre, alu meu amoru?
Flamandulu uita sê cêra hrana,
Copilulu uita sê dîca „mama“
Si esilatulu alu tierii doru?

Dêca tu inse me osandesci
Sê ducu nopti negre de 'nfiurare,
Dîle noróse fara de sóre
Si suferintia mi-otaresci.

Voiu primí tóte multiamitoriu:
Chinuri eterne, adanci suspino,
Mormentulu rece, totulu ce vine
De la aceea ce eu adoru.

Câ-ci totu e dulce si angerescu
De la icón'a viseloru mele;
Si chiar la mórte ochi-mi prin stele
Voru vedé chipu-ti Domnedieiescu.

Fluturulu d'auru, stralucitoriu
In mani copile vediendu câ móre,
Totu mai arunca ochii pe flóre
Si se sfirsiesce multiamitoriu.

Pan' alu meu sufletu va esistá
Si 'n pieptu ca und'a inca va bate,
Pana ce ochi-mi lacremi voru scóte
Eu, dulce angeru, nu te-oiu uitá.

I. C. Fundescu.

Dupa diece ani.

— Novela. —

Erá deja nópte, candu doi juni, Felicianu si Arcadiu, esîra la strada. — Felicianu dîse „nópte buna“ sociului seu, si si-indreptá pasii catra locuinti'a sa. Arcadiu statù neclintitu inaintea casei de unde esîra; câte-va mominte se parea a fi cofundatu in cugete adunce, apoi ca fulgeratu de o idea fatala se rapedî dupa Felicianu si ajungendu-lu la cornulu stradei, lu-oprí.

— Feliciane! — dîse Arcadiu sociulu seu, — intinde-ti bratiulu si vin'o sê intrâmu in vre-o ospetaria mai liniscita, unde sê potemu conversá neconturbati. — Am de ati impartesî unu planu alu meu.

— Cum asié? In ór'a asta? Acusi va suná

mediulu noptii, cum vomu intrá in locuintiele nóstre, candu toti voru dormí?

— In casulu acel'a vei poté dormí la mine.

— Dar nu mi-ai poté impartesî?...

— Vin'o suntemu chiar inaintea ospetariului Lupsianu, nu te mai cugetá atâta, ci vin'o dupa mine.

Arcadiu luá de mana pe amicululu seu si lustrasa dupa sine in ospetaria.

Sal'a óspetiloru erá góla.

Junii se asiediara la o mésa, ér Lupsianu li aduse de beutu si de fumatu.

— Mai inainte de tóte sê bemu un'a! — incepù Arcadiu, — intru sanetatea ta Feliciane!

— Intru de a poté descoperí câtu mai curundu misteriósa ta portare! — reflectá cu modestia Felicianu.

— Nu te ingrigí, nu ai sê ascepti multu timpu dupa descoperire, voiú sê-ti spunu de locu, — dîse Arcadiu seriosu. — Asculta dara...

In momentulu acest'a ambii esîrámu din cas'a lui Olteanu, maestrulu nostru de odinioara, si adi, celu mai avutu comerciantu de galanteria in Bucuresci. Unulu dintre noi a pasîtu pentru ultim'a óra pragulu acelei case!

— Pentru ce?

— Poti sê ghicesci usioru, Feliciane!

— Nu te intielegu amice, exprima-te mai claru.

— E bine; pentru câ doi rivali nu potú fi in pace in acea-si casa; in cas'a adoratei!

— Ai cuventu si ti-o spunu francu, câ pe langa tóte câ tu esti uniculu meu amicu, totusi ast'a séra mi-ar fi placutu sê te aruncu de vr'o câte-va ori in fundulu iadului.

— Chiar astu-felu de cugete aveamu si eu.

— Privirile tale amoróse nutriau si mai tare jalusi'a mea.

— Ér eu asiu fi fostu in stare a te inveniná pentru ofîârile tale amoróse.

— Si totu-si te iubescu din adunculu animei!

— Astu-feliu de simtieminte nutrescu si facia de tine.

— Pe langa marea mea jalusia totu nu am doritu a ajunge mórtea ta!

— Ferésca Domnedieu! — Intru sanetatea ta Feliciane!

— Si intru a ta Arcadiu!

Amicii golira pocalele, apoi si-strinsera manile.

Arcadiu implù pocalulu de nou si continuà:

— Spunendu adevèrulu, amice, noi ambii ne-am amorisatu de fiic'a fostului nostru magistru, domnisiór'a Susan'a Olteanu!

— Asié e! Asié e!

— Inse amendoi nu o potemu luá de socia.

— Este imposibilu!

— Unulu dintre noi dara trebue sê abdîca la dins'a!

— Eu inca sum de ast'a parere.

— Voiesci dara sê abdîci de dins'a?

— Nu, pe onórea mea, nu!

— Nici eu. Si ast'a ti-o spunu pe Domnedieulu meu!

— Apoi ce vomu face?

— Mai inainte de tóte sê venimu in curatu noi de noi.

— Pe ce ti-badiezi tu dreptulu la Susan'a?

— Pe ámorulu meu!

— In acestu dreptu suntemu egali!

— Si averea mea?

— Tu ai o avere de diece mfi de galbeni dar nici eu nu sum mai seracu!

— Parintele ei este pe partea mea!

— Devotamentulu meu m'a facutu favoritu la mum'a-sa!

— Si Susan'a?

La acést'a intrebare amendoi tacura, si se uitara uimiti unulu la altulu.

Fetiele loru acusi erau palide, acusi rosie; si in fine i cuprinse o frica panica.

— Amice! spune-mi sinceru, — intrepruse Arcadiu.

— Da, cá-ci avemu sê decidemu a supra vietiei nóstre!

— Asié e! a supra fericirii unuia si a nefericirii celuialaltu!

— Mai multu, amice; de la acést'a depinde fericirea séu nefericirea Susanei. Feliciane! — continuà Arcadiu, dar tonulu lui abié se audiá, — spune-mi sinceru, iubesce-te ea pe tine?!

— Eu, eu, eu inca nu sciu. Si tu?... credi tu cá i posiedi amorulu?

— Eu inca nu sciu cu siguritate.

— Asié dara positiunea nóstra si in casulu acest'a este egala.

Susan'a inca din copilarí'a sa s'a dedatu cu noi, si ast'a este caus'a, cá ne primesce pe amendoi atátu de caldurosu. Parintii nostri ne

dusera in un'a si aceea-si dî in cas'a magistrului Olteanu, ca sê invetiamu; si candu ne despartíramu de acelu locu placutu, de odata i-dîseramu adio. La amendoi ni s'a datu asemene ocazioni de a plantá amoru in anim'a frageda a Susanei — si amorulu se inradecinà egalu in animele nóstre. De candu ne facurâmu independinti, ambii cercetaramu cas'a magistrului nostru, si ne nisuiam in secretu a capetá man'a frumósei copile. Tu esti alesulu, séu eu? Natu-relulu teu seriosu, séu alu meu pururea voiosu, i-a placutu mai multu? Inca nu sciu, dar trebue sê scimu adevèrulu cu ori-ce pretiu!

— Si chiar acest'a nu-lu vomu scí, — observà Arcadiu, — pana atunci, pana candu vomu fi amendoi in giurulu ei.

Susan'a este fórtè simtietória, ea are o anima de totu nobila. Ea mai usioru va abdîce la fericirea sa, decátu sê ne faca pe noi inimicí. Ea nu ni va aretá nici antipatía dar nici simpatía mai multa unuia decátu celuialaltu. Asié dara, amice, credu cá esti convinsu, cá viéti'a unuia, este de prisosu Susanei.

— Ai totu dreptulu, vorbesci adevèru, — dîse Felicianu meditandu.

— Intru sanetatea ta, Feliciane!!

— Si intru a ta, Arcadiu!

Rivalii mai golira odata pocalele, dar asta-data uitara a-si stringe manile.

— Déca ti-va fi cu placere, sê inchiaiâmu acésta cestiune cátu mai curundu.

— Chiar voiamu sê facu o asemene propunere.

— Sum de parerea, cá nu este altu remedi, decátu sê duelâmu.

Minunata idea! Dar spune-mi, Feliciano, duelare-ai cu mine, déca cine-va ti-ar profeti, cá eu voi reesî invingatoriu in acelu duel, te voi omorí si Susan'a va fi a mea?

— Iubite amice, eu numai cu aceea spe-rare duelezu cu tine, cá te voi stinge din acésta lume.

— Astu-felu cugetu si eu, amice rivalu, inse, de óra-ce invingerea chiar asié póte fi pe partea mea, ca si pe a ta...

— Chiar pentru aceea nu voiescu, ca tu sê devini pe cont'a mea sociulu celu mai de invidiatu in lume!

— Intr'adeveru ai cuventu!

— Apoi, déca Susan'a te-ar iubi pe tine, — de ce sê me ferésca Domnedieu, — credi tu óre cá ea si-ar dá man'a ucigatoriului lui Arcadiu?

— Nu credu, — dar cu atátu mai pucinu ar feliicitá pe ucigatoriulu lui Felicianu.

— Si chiar déca ar face asié ce-va, spune-mi Feliciane, ce fericire ar fi aceea, puterea-ai fi fericitu versandu sangele intimului teu amicu?

— Ai tiené pe bratiulu teu unu angeru, dar in anim'a ta ar locuf iadulu. Fericirea ar fi departe, apoi, vedi, noi cercâmu chiar fericire!

— Inse, Dómne sante, cum o vomu aflá?...

— Imbracisiéza-me amice, câ-ci de locu ti voiu spune.

Felicianu se scolà ca sê grabésca in bratiele amicului seu, dar, inainte de ce l'ar fi potutu stringe la sinulu seu, lu-intrebà: apoi fi va a mea Susan'a?

— Da, — respunse Arcadiu.

Atunci Felicianu imbratîsià cu caldura pe amiculu seu; bucuri'a lui inse nu durà multu, câ-ci Arcadiu continuà: — apoi va fi si a mea!...

Felicianu se uità uimitu la amiculu seu far' a dîce vr'unu cuventu, si lu-scrutá cu o privire suspiciósa. Acum i se pareá, câ Arcadiu e nebunu.

Observandu Arcadiu, câ amiculu seu lu-privisce cu o privire atátu de curiósa, de locu lu-pricepù si i dîse:

— Amice, sê nu cugeti, câ sum nebunu. Crede-me câ numai acelu midilocu ne va duce la scopu, care ti lu-voiu recomandá. De o luna mi totu spargu capulu ca sê-lu ghicescu, si numai asta-di séra, candu tieneai bumbaculu Susanei, l'am potutu aflá. — Nu am voitu a incepe conversarea delocu cu ast'a propunere, ca sê nu te sparfi, ci o lasai pe mai tardîu, ca sê poti vedé lamuritu, câ nu este altu remediú.

— Sum fórte curiosu! — esclamá Felicianu neliniscitu si tremurandu.

— Déca asiú abdîce eu in favorulu teu la man'a si amorulu Susanei, precum si la fericita viétia conjugala de diece ani cu dins'a?...

— Atunci sê dispuni dupa placere despre anii ce voiu mai avé de a traí!

— E bine, eu inca cugetu astu-felu, si chiar pentru acea trebue ca sê ne contielegemu. Unulu dintre noi, iubite Feliciane, va avé sê ia de socia pe fiic'a lui Olteanu, — care va fi acel'a, va decide sórtea, — ér rivalulu va parasí Bucurescii, m'a si patri'a sa, ca sê nu conturbe linisceá amicului si sociei sale.

— Dar, spune-mi, celalaltu nu va morí de intristare si de desperare?

— Ar fi o nebunía, câ-ci dinsulu dupa diece ani va fi celu mai fericitu in lume, va

poté fi totu langa adorata Susan'a. Atunci apoi copfi din casatori'a prima i va primí de ai sei si si-va poté tiené soci'a pana atunci pana candu nu o voru chiamá angerii in societatea loru.

— Si — sociulu d'antâiu? — gangaviá Felicianu cu glasu tremuratoriú.

— Elu va dá locu la sociulu alu doile.

— Cum? Esplica-te.

— Si-va face soci'a veduva.

— Se va ucide...?

— Da. Au spune-mi, nu sunt de ajunsu diece ani pentru de a gustá fericire cerésca?

— Diece ani! — ér celalaltu in tóta viétia lui...

— Ai dreptu, dar nu va avé acel'a in diece ani de a suferí tóte suferintiele jalusiei — si totu-si lui nu-i va remané fraged'a copila, ci numai veduv'a...

— E bine, eu me invoiescu la conditiunile tale, — lu-intrerpuse cu graba Felicianu, — eu voiu alege cei diece ani d'antâi.

— Inca câte-va minute de paciintia. Cine ti-a spusu, câ eu voiescu a-ti predá tie pe Susan'a. Din contra, eu sperezu, câ tu vei sê ascepti.

— E bine, asié dara sê decida sórtea!

— Nu-mi pasa, fia, dar prin ce modu?

— Prin o partía de siacu.

— Duréza pré multu.

— Atunci faci'a séu dosulu unui banu.

— Se primesce! Éta ací unu galbenu, lu-voiu asverlí in aeru, ce-ti alegi?

— Faci'a, — strigà Arcadiu, — Domnedieu sê fia cu mine...

Aurulu cadiù la pamentu si se rotí pesub mese pana ce perí din ochii juniloru.

In fine se audí, câ s'a opritu unde-va; inse a aflá, câ unde e, nu erá lucru usioru.

Lamp'a luminá fórte pucinu, afara de aceea poditur'a erá necurata si nemeturata. Cu tóte aceste Felicianu si Arcadiu nu desperara, ci se apucara de cautatu. Erá lun'a lui ianuarie, pe strade nóu'a erá cumplita, tinerii totu-si asudau ca in lun'a lui cuptoriu. — Sórtea decisa deja, a semnatu cine-va fi primulu sociu alu Susanei, precum si cine-va fi sociulu veduvei. — Dar banulu paré câ cu vo'a s'a ascunsu, ca din loculu seu secretu, sê rida de necasulu loru. —

La sgomotulu facutu de dinsii, se tredí si ospetariulu din somnulu seu. La inceputu a cugetatu, câ lu-jefuescu hotii.

Erá desperatu. In momentulu urmatoriú

se convinsa, că nu sunt hoti, ci cei doi tineri
cérca dupa ceva.

— Vin'o si ne ajuta a cautá, — strigara
ambi de odata.

— Dar ce-i? venati póte atare síorece?

— Ajuta-ne a cautá dupa unu galbenu, bade
Lupsianu.

— Ce? unu galbenu? Lucru naturalu, câ
merita multa ostenéla.

— Déca lu-vei aflá sê fia alu dtale.

— Ve multiamescu, domniloru, — dîse
ospetariulu cu bucuria, si se arunca la pamentu
spre a cautá dupa aurulu ascunsu. Câte-va mo-
minte numai si aurulu straluciá între degetele
ospetariului. Inse Felicianu si Arcadiu erup-
sera in strigate de desperare. Ospetariulu a
aflatu banulu, ostenél'a fu insedar, ei nu potura
ca sê scie destinulu sortii.

— Draculu sê te duca, mosiu Lupsianu! —
dîse Arcadiu cu mania.

— Injurarea este pecatu, — dîse Feli-
cianu cu linisce; — injurarea totu-de-una cadé
pe acela, care o pronuncia. — Ospetariulu va
fi asié de bunu si ne va aduce cubulu, ca sê
mai cercâmu inca odata noroculu.

(Finea va urmá.)

Grâulu, vinulu si mirulu.

— Colinda din Maramuresiu.—

Domnediou candu a amblatu,
Toti santii l'au intrebatu:
Grâulu ce-lu curatu,
Vinulu stracuratu
Si mirulu celu santu
Din ce-su pe pamentu?
Din ce sunt facute,
De-su asié placute?
— „Voi pré bine sciti,
Deci ce mai voiti,
Bine, fórte bine,
Câ-ci a-ti fostu cu mine,
Candu noi amu esitu
La campu parasitu,
Susu la Rusalimu,
Ca sê mai privimu
Grâne fara spicu
Si víi fara vinuri
Si flori fara miruri.
Indata in cale,

La fantana 'n vale,
Rece ventu usioru,
Paltinu galbinoru,
Sub frundie merunte,
La umbra rotunda,
Boi, vaci adapamu,
Si noi insetamu,
Voi ati si-adormitu,
Eu am stregiuitu,
Tiranii, evreii,
Maniosi ca leii.
Au si audítu,
La noi au venitu,
Voi toti a ti scapatu,
Dar eu m'am lasatu
Sê patiu pentru voi,
Si turm'a de oi;
Si ei me legara,
Si prinsu me portara
Pana la Pilatu,
La cas'a deisfatu,
Lege mi-púnea,
Din care esiá
Sê fiu restignitu
Si batjocoritu
Pe cruce de bradu,
Precum vre Pilatu;
Apoi m'au intinsu,
Si tare m'au strinsu,
Carnea giosu cadea,
Pe unde picá,
Grâu bunu se facea;
Cuie de otielu,
Dandu cu maiu de fieru,
In mani in picióre.
Cuiele batea,
Sangele mi-curgea,
Pe-unde picurá,
Vinu bunu se facea, —
Si spini aduná,
Si me 'ncununá,
Tare me 'mpungea,
Sudórea-mi curgea,
Pe unde picá,
Miruri infloriá.

Teodoru Mihnea.

Despre art'a musicala.

Déca voimu sê ni cultivâmu simtiulu si
spiritulu musicalu, atunci suntemu siliti a stu-
diá art'a acést'a in tóte nuancele ei, concrete
si abstracte, spirituale si materiale. Si studia-

rea acestei arte e fôrte de recomandat, cã-ci este unu midilocu fôrte bun si promovatoriu a culturii si educatiunei generale.

Influinti'a ei a supra desvoltãrii simtimentului nu e numai directa, fara prin studierea acestei arte potemu ajunge la rezultate insemnate cu privire chiar si la cultur'a ei in sa-si.

Chiar si invetiarea fortepianului dã (prin varietãti) incepatoriului, ba chiar si copilului simtitoriu o cunoscintia, despre armoni'a cea placuta a muzicii, precum p. e. Sonatinele lui Mozart, Bagatellele lui Beethoven, Rondo-ele si Sonatinele lui Clementu, si altele care cu dreptu le potemu numi bucãti artificioase, de si sunt usiore.

Nici o arta nu pôte aretã unu midilocu asiẽ de rapede de desvoltare, ca music'a; prin urmare, nici o arta nu nobilizeã asiẽ de timpuriu simtimentulu, ca music'a.

Deci ar fi cu cale, ca totu insulu sã se ocupe cu muzica, si adeca cu invetiarea fundamentala a unui instrumentu. Si ar fi bine acẽst'a, si de recomandat intregei nãstre tinerimi, nu dõra pentru aceea, ca prin ast'a, sã-si castige pana de tãte dãlele, ca virtuosi sãu invetatori, fara ca sã se impartesiẽca si ea de influinti'a cea nobilidiatõria a acestei arte.

Muzic'a, din nenorocire inca n'a prinsu rãdecina destulu de adenca in poporulu nostru, cã-ci afara de fluer'a ciobanului, intre poporulu de josu nu se jõca penici unu instrumentu. Numai la cei mai avuti (si nici la acestia la toti) potemu gasi instrumente si musicalie, ceea ce la cei seraci si class'a de josu sunt cu totul necunoscute, cu tãte cã music'a nu este unu articulu de luesu, ci o parte insemnata a cultului fericitoriu, ce posede sufletulu nostru celu nemoritoriu, precum e si poes'iã sãu art'a plastica.

In presinte sunt mai alesu avuti, cari potu sã si-procure fara greutate instruminte si musicalie, cã-ci le potu cumperã cu usiorintia. Inse cea mai mare parte dintre ei, si dau silinti'a a se perfectionã numai atãt'a, ca sã pãta amusã cerculu societãtiloru lor.

La asemenea õmeni music'a devine numai unu mijlocu pentru a-si petrece personalitãtile loru prẽ stimulate, si sã se destinga ca õmeni placuti in societãti.

Altii, carii o invetia din placere seu din iubire catra cultura si pentru frumseti'a si sublimitatea ei, si carii voru sã petrunda in misteriiile ei, cari voru asiẽ dũcãndu a se insoci cu ea, cu unu cuventu, carii cercu idealitatea, de

aceia, marturisendu cu dorere, sunt fôrte rari. —

Dara de acẽst'a nu trebuie sã ne miramu, cã-ci totu ce e bun si frumosu e rar; inse nu potemu ca sã nu amintimu cã si in privinti'a acẽsta chiar sunt de a se inlaturã multe rele, prin care seminti'a bunatãtii si a frumsetii aru resari mai imbelsiugatu decãtu precum a resaritu pana acuma.

E necesariu adeca, a ne procurã invetatori apti.

Si dẽca cu referire la acestia ne-ar intrebã õre-cine de sfatu, noi li amu raspunde cã:

Numai acela pãte fi unu invetatoriu bunu, care posede o cultura musicala adeverata, adeca, care e donatu cu talentu musicalu, talentu instructivu, cunoscintia intinsa despre literatur'a musicala, si o amõre catra art'a sa. Numai unu atare omu pãte sã ne completeze in art'a acẽst'a si numai unulu ca acẽst'a pãte fi invetatoriu bunu.

Aci inse mai amintimu si aceea, cã nu e bine dẽca avem numai unu invetatoriu in tãte periõdele studiului, cã-ci, la inceputu avem lipsa de unu invetatoriu mai simplu, care sã ne scie instrua in note, tactu, si fundamentulu tehnicei, er mai tardũ avem lipsa de unu magistru bunu, care sã ni scie propune frumseti'a ei, modulu de insusire in intielegerea tehnicei mai inalte.

Trecandu acum de la invetatori era-si la invetiacei, despre acestia voiu aminti numai inca atãt'a, cã adese-ori se intempla, cã ei la inceputu facu pasi fôrte inceti, ma sunt casnri, unde nu se arãta mai nimicu talentu musicalu, de aceea inse nici odata sã nu desperãmu, cã-ci de multe-ori vedemu, cã cu timpulu si sub influintia acestei arte chiar acestia se desvõlta mai tare.

Deci recomandamu din tãte poterile cultivarea si educarea in art'a acẽsta, cã-ci ea ne va sufi si pe noi la aceea trẽpta a culturii, la care a redicatu pe alte popõre, care s'au ocupatu mai seriosu cu ea.

Si apoi, sciindu noi si aceea, cã si lui Orpheu i-a succesu a intrã in eliseu numai prin art'a sa musicala, deci de ce sã nu sperãmu si noi, cã prin insusirea acestei arte, vomu potẽ mai usioru si mai siguru petrunde si inmoia animele fiintieloru nãstre adorate, adeca si noi vomu ajunge in — Eliseulu nostru doritu.

Emilianu.

Cas'a contelui St. Bethlen.

— Naratiune istorica. —

De A. Vértesy.

(Urmare.)

Anim'a lui Zolyomi saltá de satisfactiune si de orgoliu la vederea acestoru frumóse eroice falange, a acestoru frumosi si bravi militari; fulgere sclicheau din ochi si din arme; cine ar cutezá sê-lu atace la vederea acestoru aperiatori?

Vinulu curgea valuri in tabera, asceptandu sê curga sangele, si fia-care s'amusá dupa poteri.

Singura numai femeia lui Zolyomi nu impartesiá bucuri'a generala; plina de lacrimi, ea conjurá pe sociulu ei, sê-si parasésca proiectele temerarie; ea i aretá copii sei si-lu rogá, sê nu atraga nenorocirea a supra juneloru lor capete. — Rogatiunile, lacrimile femeii sale nu potura sê i schimbe resolutiunea sa; elu dadu-se ordinulu de plecare.

— Voiu plecá mane, — dîse elu.

— Mai ascépta o septemana, — lu-rogá femeia sa suspinandu.

— Nici macar o di, mane voiu porni.

Inca in sér'a acestei díle, unu curieriu i adu-se o epistola, a careia scrisóre i erá bine cunoscuta; elu i rupse cu violentia sigilulu si o percurse cu lacomia. Dupa-ce aflá ceea ce continea, du-se biletulu de mai multe ori la buzele sale.

— Sê mi-se aduca unu calu indata! — ordoná elu, — si dóue suto de ómeni sê se arunce in siea pentru a me urmá.

— Unde? — intrebara câtiva siefi uimiti.

— Nici o intrebare si sê se grabésca! Voi ceilalti, asceptati-me aci! — dîse elu locotentiloru sei.

— Pana candu vomu asceptá?

— O septemana, dóue póte, nu sciu.

— Sinioru Zolyomi, — observá unu vechiu capitánu, — acestu lucrú va esí reu; sum insciintiatu, cá principele se pregatesce a pasi in contra nóstra; in casulu acest'a, ce ar face acésta sermana armata fara siefulu ei pré iubitu.

Zolyomi nu respunse nimicu la acést'a observare; elu se aruncá in siea si porni in galopu.

— Scumpa si pré iubita Maria! — murmurá elu in sine galopandu rapede.

Mic'a trupa calari astu-feliu tóta nóptea. Diu'a urmatória drumulu i condu-se intr'o padure, unde intelnira pe venatorii verdi ai principelui Racotzi. Nici o intelnire nu potea sê fie mai neplacuta lui Zolyomi, decátu aceea. — A se departá erá imposibilu, principelu vená in padure, si Zolyomi cu voia fara voia trebuia sê mérga sê-i face curtea; déca nu, ar insemná cá i se declara inamicu. Elu se apropiá incetu catra pavilionulu principelui.

— Eu mergu cu amabilitate sê me aruncu in gur'a lupului! Me bagu liberu in cursa, ce mi-o intinde de atát'a timpu!

Aceste erau reflesiunile lui Zolyomi; dar aruncandu-i ochii a supra escórtei sale, acésta reasigurá: cá de cine si de ce sê se teme cu ómeni ca acestia?

— In fine, fie voi'a lui Domnedieu! — dîse elu.

Cu astea descálecă si intrá resolutu in pavilionulu de venatória.

VII.

Sê lasamu pe Zolyomi pentru unu momentu, si sê aruncamu o privire peste Rozsaly, unde contés'a Maria lasa-se pe sociulu ei atátu de cavaleresco. — Conte Stefanu Kuhn, in locu de a se bucurá, cá e descurcatu de o femeia rea, se aruncá iute pe calu, urmatu de dóue sute cincideci de ómeni bine armati si porni sê-si caute femeia, sperandu, cá va rentórce indata pe fugitiv'a sub coperementulu conjugalu. Urmarindu pasii contesei, ajunse indata la Deva, dominiulu Mariei Szecsy. Acolo in adoveru asceptá ea sosirea lui Zolyomi. La fia-care momentu mergea, sê véda, cá nu vine inca; la celu mai micu sgomotu alergá catra usia, crediendu cá se va aruncá in bratielu amantului seu; ea numerá secundele.

— Elu póte n'a primitu inca biletulu meu! . . . Déca curieriulu se grabesce, cum i-am recomandat, lu-va primi indata . . . póte lu-cetesce in acestu momentu! — cugetá contés'a.

In fine, unu nuoru de pulbere se radicá pe drumu; o trupa de cavaleri inaintá rapede spre castelu.

Anim'a frumósei Maria batea convulsivu; ochii ei straluceau de fericire.

Mic'a trupa totu inaintá.

— Dar eu nu vedu pe Zolyomi intre acesti caleri, eu nu observu pe nimene cu mersulu lui! — sídicea Maria.

— Ceriule! . . . e sociulu meu. — Incuiati portile, nu lasa-ti sê intre nimene, trageți a supra-le! — ordoná contés'a ómeniloru sei, cari nu intielegeau nimicu din acésta.

Abi fu inchisa portá cea mare, candu sirulu Kuhn si ajunse acolo, asié de tare se grabi-se.

— Deschideti, ordoná elu; dar fiindu-cá in locu de servitorii supusi si preventori observá nisce lup-taci amenintiatori, intielese cá trebue sê parlamenteze.

— Nu me recunósceti, nimerniciloru?! — i in-fruntá sermanulu siru.

— Din contra, recunóscemu pré bine pe siniori'a vóstra, — respunse portarulu scotiandu-si bonetulu de lana. Cu permisiunea vóstra, chiar pentru aceea nu ve lasámu sê intrati.

— Ati nebunitu dóra?

— Asié mi-vine si mie a crede, dupa cum mergu lucrurile, — respunse sermanulu portariu, totu cu bonetulu in mana. — Crede-me, siniorulu meu, intórce-te, cá-ci pe St. Petru nu vei intrá!

— Vomu vedé! — dîse sirulu Kuhn cu unu aeru amenintiatoriu.

— Spargeti portile! — strigá apoi cu vitejia trupeii sale.

Indata scanteiara securi si sabii si se incepú asiedierea portii; cei mai cutezatori se suira pe mori si sarira in curti.

Betranulu portariu protestá, amenintiá, pana candu i fu smulsa din mana pusc'a incarcata; intr'o clipita fu desarmatu restulu garnisónei, compusa din valetii castelului; dupa acést'a sirulu Kuhn si facú intrarea triumfala. Prim'a sa grigia fu sê cerce tóte unghiurile castelului; dar in vanu, cá-ci nu descoperi-se nici o urma de contés'a.

Scrutara multu timpu in tóte partile, fara sê

póta pune man'a pe fugitiv'a. De odata, dintr'unu tur-nisioru crestatu, iesi o bomba, care cadíu in midilocu impresurătoriloru.

— Retrageti-ve! — strigá ingrigitu portariulu, care nu cunoscea ur'a, — adapostiti-ve la piciorulu turnului, proiectilele nu se voru poté ajunge.

— Acestu prudentu avisu erá superfluu, cá-ci fia-care se retrasese din parte-si astfelu, încátu ghiulele treceau pe de a supra capeteloru lor, fara a le face vre-unu reu.

Sirulu Kuhn si-radica cu melancolia capulu catra creast'a turnului; elu sciea pré bine, cine i bombardá astu feliu.

— Sê vina numai nóptea! — si-díse elu.

Candu nóptea si-intinse velulu seu pe campulu de batalie, Kuhn se retrase pe furislu si se întorse a casa cu trup'a sa, rusinosu ca o vulpe, pe care a prins'o o gaina.

VIII.

Intrandu in pavilionu, Zolyomi aflá pe principele in voia buna.

George Racotzi erá unu venatoriu pasiunatu; elu, reutaciosu de altcum, devenia amabilu, veselu, jovialu, candu venatória fuse-se buna.

In aceea-si dí facu-se elu si o gluma curioasa; dóne-dieci si cincí de lupi frumosi fusesera ucisi in ajunsu; elu lasá sê-i asiedie in rondu, cu labele destulu de incordate, cu ochii sgaiti, cu códele in ventu si coltii pré bine descoperiti. Atunci chiamá damele, pe princea'a Racotzi, pe dna de St. Pali si dómna de Petneházi. Si-póte ori-cine imaginá strigatele de spaima, ce scósera aceste dame la vederea fieróseloru animale, cari pareau gat'a a se aruncá a supra-le; acést'a scena distrase multu pe principele; Alteti'a sa ridea inca, candu Zolyomi fu anun-
ciatu.

La vederea lui Zolyomi buzele principelui se contrasera rapede, fruntea lui se incretí de locu; elu i aruncá, murmurandu, o privire neincrediátore si la vederea escortei lui Zolyomi, indata a indoitu numerulu venatoriloru verdi, esprimandu-se cá i face onóre prin acést'a atentiune.

— E pré frumosu din partea dtale, sinioru Zolyomi, cá ai binevoitu sê vini pana la noi, — díse Racotzi cu unu surislu acru-dulce.

— Pe sufletulu meu, Alteti'a, juru, cá sum si am fostu totu-de-una celu mai fidelu servitoriu alu Mariei Vóstre. Alteti'a Sa binevoiésca a nu ascultá raporturile false ale tradatoriloru; acést'a ar fi o nenorocire pentru Alteti'a Vóstra si pentru tíera.

Racotzi de siguru ar fi respunsu, déca, in acela-si momentu, unu venatoriu n'ar fi intratu, aducédu Altetiei Sale nesce osciore mici, gasite in anim'a cátoru-va cerbi; principele conservá cu religiositate aceste singulare relicue, ca unu talismanu pretiosu in contra unoru morburu.

Sinioru Zolyomi, ai întârdiatu ce-va de la venatóre, — díse principele cu unu aeru, pe care se sili a-lu face amabilu, — dar pentru aceea aréta-ni amicitia de a remané in societatea nóstra; noi vomu deschide o venatóre in alta parte, si venatóri'a acést'a ni va fi atâtu de succésa, încátu, de si esti venatoriu bunu, vei fi surprinsu!

Zolyomi se scusá in tóte modurile, aducédu ca

preteste afaceri grabnice, care nu-i lasá favórea de a se amusá.

— Siniori'a vóstra, — díse principele, — me va acompáni celu pucinu pana la Maros-Vásárhely? . . . Te rogâmu, si in casu de lipsa ti ordonâmu chiar!

Zolyomi nu respinse acést'a invitare, de frica sê nu iriteze pe principele, dar ardea de dorinti'a sê sbóre in bratiel amantei sale, care acceptá desmerdâriile lui. Sermanulu, Mari'a lu-chiamá si elu trebuiá sê o lasé sê accepte! . . . elu nu putea sê mérga, decâtu candu i va placea principelui!

— Probéza-ni, cá ai aplecare catra persón'a nóstra, cá-ci noi avemu pentru dta o afectiune cu totulu parintésca, — i díse principele.

— Am probat'o la Szamosfalva si Rakamaz, — respunse Zolyomi. — Pentru a mai dá o proba despre aplecarea si fidelitatea mea catra Alteti'a Vóstra, sum gata a Ve acompáni pana la capetulu lumei, déca Vi spre placere.

(Finea va urmá.)

Poesía poporale.

— Din giurulu Mediasulni. —

VIII.

Iubescú bade, iubescú,
Pe cin' maica-ta voiesce,
Un'a cu cositia négra
Sê-i fia maica-ta draga,
Câ-alu meu peru e galbioru
Si mi-su draga totururu.

IX.

Mei baditia negritiosu,
Ce totu ambli 'n susu si 'n josu
Si alegi omulu frumosu?
Uita-te bade la tine,
Si-apoi m'alege pe mine.

X.

Maica-ta e vrajitória,
Câ totu umbla pe rozóre,
Culegandu farmecatóre,
Sê me farmece pe mine,
Sê me lasu bade de tine,
Dar atunce m'oiu lasá,
Candu va sacá Târnáv'a!

XI.

Audítu-am o minciuna,
Câ Muresiu-i apa buna,
Cin' bea din elu se cununa;
Vin' mandra sê bemu si noi
Sê ne luamu amendoi.

XII.

Cátu e lumea si doveagu,
Nu te ié cine ti-dragu,
Fara te ié unu urítu,
De te baga 'n pamentu.

Culese de

Valeria Bianu.

S A E O N U

Femeile si florile.

Ce două nume frumoase!

Totu ce incanta ochii, totu ce delecteaza simtirile, totu ce face placuta vietii: se concentreaza in aceste două cuvinte.

Buchetul de flori e atât de micu, atât de placutu, atât de dulce: încatu nu poti s-lu admiri de ajunsu.

Femeia e isvorulu celu mai nesecabilu alu tuturoru ideiloru mari: alu amorului, bucuriei si sperantiei.

Femeile si florile! Luminate de aceea-si lucróe, inzestrate cu aceea-si frumsetia, cine ar fi in stare a spune ce séu cine sunteti? angéri séu Silfide? zefiri séu fluturii?

Ce este femeia?

Cea mai admirabila enigma a naturii, care nici odata nu o potemu ghici, si deca odata totu-si amu ghicitu-o, nu mai avemu nici unu interesu s'o intilegemu.

Unu contrastu incantatoriu alu pudórei si alu amorului, alu nebuñei si alu mintii, alu pocaintiei si sperantiei. Ghiatia si focu, recéla si fanatismu, lacrima si surisu — de odata, langa olalta, se afla dimpreuna in acésta anima, in acestu sufletu, in acestu capu angerescu si demonicu — spre desperatiunea séu fericirea secului barbatescu . . .

Ce este femeia?

Unu micu capu-de-opera alu naturii, finu, fragedu, placutu, si incantatoriu; o rosa séu lilia spirituala — decorata cu auru, metasa, velu si dinte.

Talia-i e de — silfida; privirea-i de — cheru-vimu. In vócea ei resuna dulcele cantecu alu arhangeliloru; ea sbóra usioru ca o gazela; si resuflulu ei este ca ventulu parfumosu.

Dar acésta talia te incanta, acésta privire de arde, acésta vóce te petrunde, acestu resuflu te imbéta, — sermane secsu barbatescu!

Si deca acésta fiintia periculósa vorbesco — te seduce; in ochii ei este — placere, pe buzele-i — surisu, in vócea-i — surisu, in anim'a-i — amoru . . .

Ea e eroina in abnegatiune, suferintie si doreri amare; frageda si dulce fatia cu betranii si pruncii; sublime in sacrificiu, pasiune si virtute . . .

Ea ride de puterniculu, apera pe celu nepotintiosu, desarméza resbunarea, aprinde geniulu, canta marirea.

Ea e debila, fricósa, se róga, se lingusiesce, persvadéza, cucerece, si tóte le inchina sub legea ei.

Acést'a e femeia, comóra cea mai scumpa a barbatului, soc'a lui in vietia atât de nedespartibila de dinsulu, ca róu'a si radi'a de demanétia de flori . . .

Acést'a e femeia, care impartasiesce scurtele nóstre bucurii, care ni nobilitéza ideile; ea prin unu surisu ni escita, ni incanta simtirea si ni indulcesce dorerile, si ni imple ochii cu radele bucuriei.

Acést'a e femeia, — acea fiintia delicata, fragi-la, debila si tare, — acea fiintia in tóta privinti'a fru-

mósa, careia barbatulu virtuosu totu-de-una i se inchina cu respectu si cu iubire!

Nu ne potemu dara mirá, cá poetii mai adese ori aseména femeile cu florile.

Natur'a a creatu si florile, intocmai ca pe femei, ca sê infloreasca si straluceasca in lume, si sê ni incante ochii si simtirile prin frumsetia si mirosulu loru.

Si de ne uitámu la o flóre, candu din intemplantu diarimu si o femeia, ochii nostri se insuflatescu, anim'a nóstra palpita mai ferbinte, si tóta fiinti'a nóstra par' cá intineresce; si deca aceste două cuvinte contienu ce-va placutu, dulce, fragedu si consonante, ceea ce este placere numai a si audi, — este óre unu ce mai placutu decátu acésta asemenare?

Lucirea, dulcétia, colórea si amorulu floriloru — servescu dreptu simbolu pentru frumseti'a, gratiile, gustulu, virtutile si pasiunile femeiloru.

Din calicea floriloru potemu ceti intocmai ca din anim'a femeiloru.

Florile au abecedariulu, elocinti'a, virtutea si filozofi'a loru propria, — intocmai ca femeile.

Cei vechi considerau florile de simbole a bucuriei; din aceste compuneau buchete, ghirlande si cunune in serbatorile loru; cu aceste si-decorau bisericile.

Florile descépta in noi ideile cele mai fragede, aceste sunt ideile amorului, si sezonulu loru este totu acél'a alu amorului.

Astu-felu florile si femeile totu-de-una se afla in cea mai deplina consonantia.

Marcu Emilianu.

CE E NOU?

* (De la adunarea din Satu-mare)
** (De la adunarea din Satu-mare)
 a societátii pentru fondu de teatru romanu, primimu urmatoriulu telegramu: „**Satu-mare 2 maiu st. n. Adunarea teatrala deschisa eri, publicu fórté numerosu, Vulcanu a tienutu discursu, apoi banchetu imposantu, adunarea viitória la Timisióra, de séra balu in folosulu teatrului, entusiasmu! Indre.** In numerulu vñtoriu vomu relatá mai pe largu despre acésta imposanta adunare.

= (*Acte de procesu interesante.*) La tribunalulu regescu, pertractandu-se procesulu luoratoriloru din Pesta, acusatii fiindu cá au statu in relatiuni cu comunistii din Parisu si cu internationalii din Londra, — între actele procesuali, s'au aflu si nesce poesii amórose, scrise in *limba nóstra* si de manile proprie ale unei damicele romane.

= (*Advocatu nou.*) Dlu Timoteu Miclea, din comitatulu Carasiu, a depusu in septaman'a trecuta censur'a advocatuala cu rezultatulu celu mai bunu.

= (*Maiestatea Sa imperatulu*) in timpulu celu mai de aprópe va face o calatoriá la Banatu, plecandu din Bud'a cu unu vaporu separatu spre Bezdanu, si

d'ací trecandu prin canalulu Franciscu pe Tis'a, va merge la Beceiu, apoi pe uscatu la Chichind'a, éra de ací pe calea ferata la Timisiór'a-Aradu, de unde va rentorná la Bud'a.

= (*In cerculu Aradului nou*) opositiunea de acolo, fara deosecire de natiunalitate, — a proclamatu de fíitoriulu seu candidatú de ablegatu pe Victoru Mocioni.

= (*Dlu Iuliu Cosieriu*) advocatu in drepturile comune si de cambiu, mai decurendu a deschisu cancelaria advocatuala in Alb'a-Iuli'a, strada Vintiului nr. 25.

= (*Adunarea advocatoru romanu*) anunciata pe diu'a de 2 maiu a. c. la Alba-Iuli'a, s'a amanatu pe 27 maiu a. c. stilu nou.

‡ (*Se vorbesce, cá universitatea din Cluslu*) se va deschide in octomvre a. c. Consiliulu ministeriale a decisu in caus'a acést'a pe responsabilitatea sa propria. Patrudieci de profesori se voru denumi cátu de curundu. Facultatile juridice si de medicina voru remané in localitatile academiei de pana acumu; ér facultatea de filosofia sê va stabili in edificiulu guverniale.

‡ (*Diet'a Ungariei*) se va deschide in 1 septemvre a. c.

Literatura si arte.

= (*Propaganda*) diuaru politicu-literariu, apare in Veneti'a in dóue limbi: romanesce si italianesce. Abonaminte pentru Rmania p'unu anu 1 napoleon d'auru, pe semestru 1 galbenn, pe trimestru 6 franci; pentru Romanii din Austro-Ungari'a pe anu 8 fl. v. a., pe semestru 4 fl. 50 cr., pe trimestru 2 fl. 40 cr.

= (*Procedur'a cartiloru funduarie*) a esítu de sub tipariu si se póte procurá de a dreptulu de la autoriulu ei Grigoriu Tamás-Miculescu, adjunctu la cart. funduaria in Siomcut'a-mare — cu 1 fl. 60 cr. esemplariulu.

= (*A esítu de sub tipariu*) si se afla de vèndiare la principalele librarii din capitala, precum si la dlu I. Heliade Radulescu, urmatóriele dóue posii inedite, cu pretiulu de 1 leu n.: *Seraphita* si *Oda Romaniloru* impreuna cu *Sburatorulu*.

Din strainetate.

= (*Unu bunu consiliu*.) Unu june dintr'o buna familie din Now-York se duse la unu advocatu de acolo si-i cerú urmatóriele consilii: „Cum asiú potea rapí o bogata fata mostenitórie, fara a calcá legea?” Pentru acésta sciu unu singuru midilocu, respunse advocatulú si acést'a este: sê aduci unu calu, si tiendu hatiurile sê pui mai antáiu pe fata se incalice, dupa acést'a sari si dta la spatele ei si dandu cu unu biciu in calu s'o iei la fuga; si candu vei fi trasu la respundere spune cá ai glumitu, ér calulu a fugitu cu amendoi. In acestu casu nu vei fi pedepsitu. Junele plecá, si a dóu'a di afla advocatulú, cá unic'a sa fica i a fostu rapita de catra clientulu lui, tocmai in modulu indicatu de dinsulu. De si superatu chiar pe sine-si din caus'a consiliului datu, advocatulú n'a potutu face altu-felu de cátu a consimti la maritagiulu fiicei sale cu dibacinelu rapitoriu.

= (*Napoleon III Evreu*.) A aparutu acuma de curendu o brosiura mica, care sustiené cá familia Na-

poleoniloru ar fi de origine ebraica. Publicámu si noi unu pasagiu de curiositate din acésta brosiura. „De timpuriu inca, dice autorulu, multe familie ebreie, care a fostu esilate la 1143 din Florentia, sê refugiasera in Corsica. Ele au continuatu a portá mandrulu nume de Colonna, Orsini, Doria, Feretii si Bonaparte pe cari lu-capetasera de la nasulu loru. Ele au acceptatu christianismulu numai in aparintia.“ Autorulu dice mai la vale, cá inca actualminte sê pretinde la Ajaccio, cá Napoleon aru fi de asta origine.

* * (*Celu mai betranu omu din lume*.) Dilele acéstea a moritu in Kansas City in Americ'a de Nord celu mai vechiu omu care traiá in timpii nostri. Elu se numiá Jacob Fournais. Nimeni si chiar elu insusi nu a potutu spune positivu etatea lui. Ómeni in etate pana la 70 de ani si-aducu aminte, ca pe candu ei erau copii, Fournais érá dejá omu fórté betranu, cu perulu albu. Elu se nascuse in Kanad'a si se ocupase in timpu de peste 50 ani cu venatóri'a. Elu nu a fostu nici odata bolnavu, si câte-va minute inaintea mortii sale elu se preambilase afara din camer'a sa. In diu'a mortii, la 9 óre demanéti'a, elu spuse cá nu va vedea sfintitulu sórelui si intr'adeveru cu pucinu inaintea sfintitului sórelui a si moritu. Elu trebuie sê fi avutu celu pucinu 134 de ani, cá-ci dupa spus'a lui, in anulu 1759, candu cadise in lupta bravulu generalu Wolfe, elu érá in versta de peste 25 de ani. In anii 1814 si 1815, candu generalulu Jackson ocupase New-Orleans, i s'a respinsu cererea de a fi inrolatu in armata, din cauza, cá pe atunci érá mai betranu de 80 ani.

‡ (*Instructiunea rusésca*.) Dupa raportulu publicatu in anulu 1870 la universitátile rusesci sunt 461 profesori de statu, si anume: 242 profesori ordinari, 74 estraordinari, 113 docenti si prosectori, 32 lectori si 7275 studenti, intre acesti-a, 6685 studenti si 590 ospitanti. In vacantia au remasu 185 locuri de profesori, pentru a caroru ocupare se recere óresi care gradu de intielegintia. Gimnasie inferióre sunt 119 si superióre 20 cu 37,321 invetiacei; cursulu lu-au finitu 1690 invetiacei. Scóle de fetitie de gradulu primu erau 43 gimnasie inferióre si 79 superióre, de gradulu alu doilea 29; tóte acéste scóle de fetitie cu 14,631 eleve. Numerulu instituteloru private de invetiamentu se urca la 1161 cu 42,419 studiosi, si stau sub conducerea ministeriului de instructiune.

* * (*Fanatismulu religiosu*.) „Foi'a din Marburg'a“ enaréza urmatóriele: La finea septemanei floriloru a mersu fét'a An'a Weber in Dobrofcen cerculu Schleiniez sê se marturiséca. Necapetandu inse pentru o „alunecare“ absolutiune de la capelanulu — cu numele Simon Gaberz — ea sê intristá si suferinti'a sa sufletésca se potenciá pana la nebulnia. Fiatele nefericitei mérsa in tréba ei la capelanu, fiindu inse de acést'a alungatu, pleca sê se planga la preotulu Matea Dolinar. Acést'a — unu preotu mai domolu — demandá apoi capelanulu ca sê linisécscá fét'a. Capelanulu cercetá fét'a, carea intraceea jacé in dorerile nascerei si acusi ridé de „viéti'a voiósa a iadului“, acusi vedé „sarindu schinteile si flacar'a iadului.“ Capelanulu siediu diumetate de di langa nebulnia, carea inse nu aveá sub timpulu acést'a nici o clipa pacinica. Inaintea mortei a poftitu pe confesorulu seu, carelu inse nu vení. Miercurea trecuta s'a inmormentatu acést'a victima a fanatismului religiosu.

Glume si nu pr .

In Transilvani'a, intr'unu satu sasescu, cu oca-siunea unui esamenu scolaru, la care er  din intem-
plare si priutiulu Schwarzenberg, fostulu guvernatoru
alu Transilvaniei, invetiatoriulu intrebandu pe unu
copilasiu: „cine a inventatu pravulu de pusca?” —
acest'a silindu-se numai dec tu a raspunde, dar fiindu
in perplesitate, i raspunse: „Schwarzenberg!” Inve-
tiatoriulu frapatu de acestu raspunsu neasceptatu,
voindu se cor ga acest'a mica gresiéla a copilasiului,
intorc ndu-se catra printiulu Schwarzenberg d se:
„Dlu printiu Schwarzenberg de si e f rte ilustru si
nobilu, dar pravulu de pusca nu domnialui l'a inven-
tatu, ci — Schwarz Berthold.”

— Ce sta omului mai siguru inainte ?
— M rtea !

Unu tiganu duc ndu o g sca fripta stapanului
seu, pe drumu i-a mancatu unu picioru.

— Stapanulu vediendu numai unu picioru, —
intreb  pe tiganu, — unde e celalaltu ?
Tiganulu raspunse că — acest'a-e — celalaltu !

Judele la o pertractare intreb  pe o dama că de
c ti ani e ?

— De dóue-dieci si cinci, — raspunse ea.

Nu peste multu fu intrebatu si unu june de
etatea sa.

— De 21, — raspunse elu.

— Cunosci dam'a acest'a ?

— Da, e mama mea.

— Hm, — surise judele, — de timpurĭ s'a ma-
ritatu dam'a acest'a de are asi  fecioru mare.

O Dsi r'a fu sarutata.

— Am fostu *chlorophormata* in momentulu acela
— d se ea in locu de: *electrizata*.

Voltaire er  pe patulu de mórte si venira mai
multi preoti ea să-lu pocai sca; elu inse nu voi să-i
primésca; mai pe urma veni si Abbé-le cu numele
Chapeau, dara Voltaire i raspunse:

— Eu am venitu pe lume fara Chapeau (pala-
ria) si me voiu departa din ea fara Chapeau.

— Du epistol'a acest'a la posta, dar vedi, de nu
vorbi *dupa aceea* despre ea cu toti cunoscutii tei! —
d se o d mna *catra* servit ria sa.

— Pr  bine, — si-d se servit ri'a, — voiu vorbi
dara *inainte de aceea* !

G citura de semne.

De Maria Aurelia Gaitanu.

∞ orla wi=e ? i∞ a x?u—o †∞ a r!a

∞ e? ea

†∞ e ∆oet∞ i te axlii ∞ u— rli wulu —eu

=e ∞ a ∇u—

A | ! =u—ai a†we !a∞ ?e—i' | i rowu ∞ u

?—a

×o ?e ?ea

∞ e ∆i=u ∞ a ?oua †u !∞ e te '=u=†a

a!u =eu o*?a ∇u

Deslegarea g citurii de semne din nr. 15 :

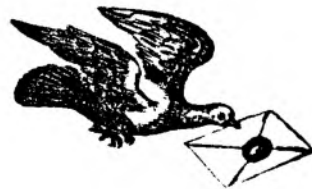
F -me d mne urdit re,
S  urdiescu d le cu sóre,
D le dulci de serbatóre,
Mandrei mele tierisi re !

S u me f  unu angeru blandu,
Ca să lasu acestu pamentu ;
S'alungu norii cei de gele
De pe ceriulu tieriei mele ?

Anastasia Leonescu.

Deslegare buna primiramu de la d mnele Ana
Marcoviciu n. Isacu, Alesandr'a Popoviciu n. Co-
doreanu, Susan'a Popoviciu n. Ciuciu; si de la domnii :
Dionisiu Valeanu, Ioanu Popoviciu, Ioanu Calocianu,
Petru Ciachi, Georgiu Miculu.

Post'a Redactinnii.

Reman' cu Domnedieu ! Nu se p te publică. Dta par' ca nici
nu cunosci prosod a romana.

Oradea-mare. M. D. P. Versurile tramise sunt numai nesce-
incercari scolastice.

La a mea ! Nu e ast'a poesia, frate. Nici nu mai pierde tim-
pulu cu altele. Doinele poporale se voru publică.

Ulise din Itacia. Nu este acomodata pentru f i'a nóstra.

Dorulu jun lui. Unele din ele voru urm  catu de curendu. In
catu pentru cestiunea cealalta, te insieli; nu 10. ci 15. Notitiile
n stre sunt esacte.

Suplementu : Novele de Iosifu Vulcanu,
tom. I. col'a VI.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsy in Pest'a 1872. Pesti'a Pescatoru, Nr. 9.